Turinys

Pratarmė 9

1. Gyventojai, jų tyrimo problemos 13

2. Pirmieji gyventojai Lietuvos teritorijoje 22
   2.1. Gyventojų atsiradimas po ledynmečių 22
   2.2. Baltai I tūkstantmetyje ir rašytinės žinios apie juos 28

3. Gyventojai Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje 36
   3.1. Gyventojai valstybės formavimosi ir jos plėtros laikotarpiu 36
   3.2. Paskutiniai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės šimtmečiai 58
   3.3. Lietuvos gyventojai pagal dūmų surašymus 60
   3.4. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės 1790 metų gyventojų surašymas 65

4. Lietuvos gyventojai – carų Rusijoje 77
   4.1. Gyventojų revizijos 77
   4.2. 1897 metų gyventojų surašymas 85

5. Lietuvos gyventojai XX amžiuje 96
   5.1. Lietuvos teritorijos ir sienų formavimasis 96
   5.2. Lietuvos sienų galutinis nustatymas 104
   5.3. Gyventojai per revoliucijų ir karų sukrėtimus XX a. pradžioje 119
   5.4. Nepriklausomos Lietuvos gyventojai 1918–1939 metais 124
   5.5. Lietuvos gyventojai sovietiniais metais 136
   5.6. Gyventojų skaičiaus kitimas po Nepriklausomybės atkūrimo 151
   5.7. Gyventojų koncentracija ir tankumas 156

6. Gyventojų demografinė ir socialinė sudėtis. Žmogiškieji ištekliai 172
   6.1. Gyventojų amžiaus struktūra. Vyrų ir moterų skaičiaus santykis 172
   6.2. Gyventojų tautinė sudėtis 186
   6.3. Gyventojų išsilavinimas ir išsimokslinimas 193

6.4. Gyventojų užimtumas 206
6.5. Gyventojai ir religija 220

7. Lietuvos gyventojų natūralusis judėjimas 229
7.1. Gimstamumas ir jo kitimo priežastys 229
7.2. Mirtingumas ir jo priežastys 250
7.3. Natūralusis gyventojų prieaugis 259

8. Gyventojų migracija 263
8.1. Migracija ir jos samprata 263
8.2. Vidinė gyventojų migracija 265
8.3. Gyventojų emigracija ir imigracija 278
8.4. Lietuvos gyventojų migracija Rusijos imperijoje 279
8.5. Migracija į Vakarų valstybes carų laikais 284
8.6. Gyventojų migracija tarpukariu (1918–1939 m.) 296
8.7. Emigracija ir imigracija atkūrus Nepriklausomybę (1990–2004 m.) 306
8.8. Nelegali migracija. Pabėgėliai 314

9. Lietuvos gyventojų skaičiaus prognozės 316

10. Lietuvos tautinės mažumos 321
10.1. Žydai 322
10.2. Totoriai 341
10.3. Karaimai 348
10.4. Čigonai (romai) 354
10.5. Baltarusiai (gudai) 363
10.6. Ukrainai (ukrainiečiai) 369
10.7. Latviai 371
10.8. Rusai 373
10.9. Lenkai 380

Išvados 386
Literatūra 394
Statistiniai šaltiniai 415
Population of Lithuania over two millenniums (Summary) 419
Dalykinė rodyklė 438
Pavardžių (vardų) rodyklė 451
Vietovardžių rodyklė 460